

§ 142

B 2023-000489

Antagande av kunskapsunderlaget Kulturmiljöunderlag för Danderyd och Riktlinjer för kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyd

Ärende

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har de senaste åren arbetat med en uppdatering av kommunens kulturmiljöhandbok. Nämnden har, med stöd av upphandlade konsulter, inventerat samtliga fastigheter i kommunen och identifierat kulturmiljöområden och byggnader som särskild värdefulla, och/eller har visst kulturmiljöhistoriskt värde. Arbetet har även inneburit genomgång av äldre kunskapsunderlag och kompletterande litteratur- och arkivstudier, samt dialog med kommunens hembygdsföreningar. Det framtagna underlaget skickades ut på samråd under hösten 2023 och en mängd synpunkter har inkommit.

Föreliggande ärende innebär att nämnden antar kunskapsunderlaget Kulturmiljöunderlag för Danderyd och riktlinjer för kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyd.

Riksintresseområdena och befintliga kulturmiljöer som redan finns i kulturmiljö-handboken har redan bedömts som sådana särskilt värdefulla områden som avses i 8 kap. 13 § plan- och bygglagen.

De nya områdena som redovisas därutöver kan vara sådana särskilt värdefulla områden som avses i 8 kap. 13 § plan- och bygglagen, men områdena kan genom underlaget inte fastslås motsvara sådana områden. Enskilda fastigheter ska i ärenden alltid bedömas på fastighetsnivå. Ärendet innebär även att nämnden antar ett styrdokument med riktlinjer för kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyds kommun. Ärendet innebär vidare att nämnden noterar det framtagna kunskapsunderlaget, det digitala Kulturmiljöunderlaget för Danderyd, med inventeringar av hela kommunen på områdes- och fastighetsnivå, och skickar det vidare till kommunfullmäktige som en återsrapportering av uppdraget som kommunfullmäktige gav den 2 och 5 november 2020 (§ 127).

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar det webbaserade kulturmiljöunderlaget för Danderyd.
2. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden konstaterar att riksintresseområdena och befintliga kulturmiljöer som redan finns i kulturmiljöhandboken

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- sedan tidigare har bedömts som sådana särskilt värdefulla områden som avses i 8 kap. 13 § plan- och bygglagen.
3. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden definierar i kulturmiljöunderlaget de nya föreslagna områdena som potentiellt kulturhistoriskt värdefulla/intressanta områden. Nämnden noterar att de nya områdena inte per automatik motsvarar sådana särskilt värdefulla områden som avses i 8 kap 13 § plan- och bygglagen, och att enskilda ärenden i dessa områden alltid ska bedömas på fastighetsnivå.
  4. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar föreslaget styrdokument "Riktlinjer för kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyds kommun."
  5. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bemyndigar miljö- och stadsbyggnadskontoret att göra redaktionella ändringar i underlaget. Sådana ska göras samlat vartannat år.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

6. Kommunfullmäktige noterar att miljö- och stadsbyggnadsnämnden genom det webbaserade kunskapsunderlaget "Kulturmiljö Danderyd" har uppfyllt fullmäktiges uppdrag i beslut den 2 och 5 november 2020 (§ 127).

Yrkanden

Ordförande Claës Breitholtz (M) yrkar i enlighet med förvaltningens förslag med följande tillägg: Benämningen av kunskapsunderlaget ska ändras från "Kulturmiljöunderlag" till "Kulturmiljöhandbok (rev. 2024)" i alla texter och hänvisningar.

Gun-Britt Lindström (MP) yrkar i enlighet med förvaltningens förslag med följande tillägg: Styrdokumentet benämns "Kulturmiljöprogram" i enlighet med tidigare beslut i kommunfullmäktige och övergångsregler i beslutad nomenklatur för styrdokument.

Kristin Eriksson (C) och Karl Stenqvist (S) biträder Claës Breitholtz (M) yrkande.

Proposition

Ordförande Claës Breitholtz (M) ställer proposition på eget yrkande och finner att nämnden bifaller det.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar det webbaserade kulturmiljöunderlaget för Danderyd. Benämningen av kunskapsunderlaget ska ändras från "Kulturmiljöunderlag" till "Kulturmiljöhandbok (rev. 2024)" i alla texter och hänvisningar.
2. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden konstaterar att riksintresseområdena och befintliga kulturmiljöer som redan finns i kulturmiljöhandboken

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

- sedan tidigare har bedömts som sådana särskilt värdefulla områden som avses i 8 kap. 13 § plan- och bygglagen.
3. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden definierar i kulturmiljöunderlaget de nya föreslagna områdena som potentiellt kulturhistoriskt värdefulla/intressanta områden. Nämnden noterar att de nya områdena inte per automatik motsvarar sådana särskilt värdefulla områden som avses i 8 kap 13 § plan- och bygglagen, och att enskilda ärenden i dessa områden alltid ska bedömas på fastighetsnivå.
  4. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden antar föreslaget styrdokument "Riktlinjer för kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyds kommun."
  5. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bemyndigar miljö- och stadsbyggnadskontoret att göra redaktionella ändringar i underlaget. Sådana ska göras samlat vartannat år.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

6. Kommunfullmäktige noterar att miljö- och stadsbyggnadsnämnden genom det webbaserade kunskapsunderlaget "Kulturmiljö Danderyd" har uppfyllt fullmäktiges uppdrag i beslut den 2 och 5 november 2020 (§ 127).

Reservationer

Gun-Britt Lindström (MP) reserverar sig till förmån för sitt tilläggsyrkande.

Reservation från Miljöpartiet det gröna i Danderyd (MP)

rörande beslut i Miljö- och stadsbyggnadsnämnden 2024-12-11

Ärende 2 "Antagande av kunskapsunderlaget Kulturmiljöunderlag för Danderyd och Riktlinjer för kulturmiljöhistoriska byggnader och miljöer i Danderyd" (B 2023/000489)

YRKANDE

Gun Britt Lindström (MP) yrkar att styrdokumentet benämns "Kulturmiljöprogram" i enlighet med tidigare beslut i kommunfullmäktige och övergångsregler i beslutad nomenklatur för styrdokument.

BAKGRUND

2019-2020 genomfördes en förstudie för nytt "Kulturmiljöprogram".

2020-11-02--05 beslutade Kommunfullmäktige (paragraf 127) att ge dåvarande byggnadsnämnden i uppdrag att uppdatera och digitalisera kommunens "Kulturmiljöprogram".

I kommunens översiktsplan antagen av KF 2022-05-11, används under rubriken "2.2 Kommunala styrdokument" benämningen "Kulturmiljöprogram".

I kommunens Riktlinjer för nomenklatur antagna i Kommunfullmäktige 2022-05-30 (paragraf 87) finns under rubriken "1. Inledande bestämmelser" en underrubrik benämnd "1.4 Övriga bestämmelser".

Där står följande:

"De styrande och stödjande dokument som vid tidpunkten för antagande av dessa riktlinjer är baserade på tidigare struktur för kommungemensamma styrande och stödjande dokument behåller sin titel och status åtminstone tills kommande översyn och revidering."

Kommunen har inte inlett någon sådan översyn eller revidering av dessa riktlinjer för nomenklatur som alltså beslutades av Kommunfullmäktige 2022-05-30.

Innan förstudien om ett nytt Kulturmiljöprogram fanns en Kulturmiljöhandbok som omfattade framför allt fastigheter i Djursholm. En uppdatering hade länge efterfrågats och dessutom fanns önskemål att materialet skulle omfatta kommunens alla fyra kommundelar.

Vid 2019 års beslut om att inleda en förstudie, förankrades benämningen "Kulturmiljöprogram" – en benämning som därefter använts inte bara inför förstudien utan även i Kommunfullmäktiges beslut att uppdraga till dåvarande byggnadsnämnden att uppdatera och digitalisera kommunens Kulturmiljöprogram. Samma benämning har också tillämpats i Översiktsplanen vid antagande 2022.

Denna benämning har också tillämpats i all kommunikation mot Danderydsborna.

Vid MSN 241211 har förvaltningen föreslagit att Kulturmiljöprogrammet inte längre ska kallas så utan i stället Kulturmiljöunderlag med argumentet att ordet "program" inte överensstämmer med kommunens riktlinjer för nomenklatur (antagna 2022). Ordföranden har i stället föreslagit benämningen "Kulturmiljöhandbok" i linje med den "Kulturmiljöhandbok" i bokform som fanns innan framtagningen av en digital utvidgad och uppdaterad version. Nämndens fattade beslut enligt ordförandens förslag.

Det kan tyckas finnas argument som talar för det beslut som nämnden nu fattat, men Gun Britt Lindström hävdar att beslutet är felaktigt av två skäl:

1) Uppdraget 2019 om förstudie gällde att ta fram ett "Kulturmiljöprogram" och denna benämning har också tillämpats vid KF-uppdraget 2020 om att uppdatera och digitalisera kommunens "Kulturmiljöprogram". Denna benämning har tillämpats konsekvent sedan dess i olika styrdokument och sammanhang. Att ändra benämning vid antagandetillfället skapar förvirring.

2) Ingen hänsyn har tagits till att kommunens 2022 beslutade riktlinjer för nomenklatur fastställer att styrande och stödjande dokument som är baserade på tidigare struktur för kommungemensamma styrande och stödjande dokument behåller sin titel och status åtminstone till kommande översyn och revidering. Sådan översyn eller revidering har inte skett.

Danderyd den 11 december 2024

Gun-Britt Lindström (MP), ledamot Miljö- och stadsbyggnadsnämnden